

FIŠKÁLNA POLITIKA

= činnosť štátu spojená so štátnym rozpočtom od vládnej až po miestnu úroveň
- zameraná na stabilizáciu ekonomiky

štátny rozpočet - centralizovaný fond, ktorý v podobe súvahy porovnáva príjmy a výdavky

význam št. rozpočtu - je nástrojom rozdeľovania HDP

- je nástrojom štátnych zásahov do reprodukčných procesov
- prostriedok na uskutočňovanie vonkajšej hospodárskej a politickej expanzie

vyrovnaný rozpočet	$\text{príjmy} = \text{výdavky}$
rozpočtový deficit	$\text{príjmy} < \text{výdavky}$
rozpočtový prebytok	$\text{príjmy} > \text{výdavky}$

krytie št. dlhu - emisné financovanie - úver od centrálnej banky - CB poskytne priamo peniaze (priamy úver)
- CB nakúpi štátne dlhopisy priamo od štátu
- CB zvýši množstvo peňazí v obehu, za tie na kúpi št. dlhopisy - negatívne makroek. dôsledky
=> rast inflácie (v mnohých krajinách zakázané)
- predaj vládnych obligácií súkromného sektoru alebo do zahraničia
- jednotlivci/firmy/komerčné banky nakupujú CP a uhrádzajú ich na zvláštne štátne účty v CB

hlavný zdroj príjmov = **dane** (priame a nepriame)

výdavky štátneho rozpočtu – **transfery** (rodinné prídavky, rodičovský príspevok, invalidný dôchodok, starobný dôchodok, podpora v nezamestnanosti, sociálna podpora...)

- **výdavky na tovary a služby** (št. správa, armáda, polícia, platenie úrokov a vládnych úverov)

NÁSTROJE FP :

1. **zabudované stabilizátory** - pôsobia v ekonomike automaticky, nevyžadujú ďalšie zásahy št. orgánov:

- subvencie na št. výkup poľnohospodárskych produktov
- progresívna dôchodková daň
- poistenie v nezamestnanosti

2. **zámerné (diskrétné) opatrenia** - jednorazové opatrenia

- zmena dane z pridanej hodnoty
- zmeny v štruktúre št. výdavkov
- zmena veľkosti jednotlivých položiek št. rozpočtu
- projekty verejnej zamestnanosti

reštriktívna politika - znižuje reálny produkt, zamestnanosť a cenovú hladinu

expanzívna politika - zvyšuje HDP a rast cenovej hladiny

LAFFEROVA KRIVKA

- vzťah medzi sadzbou dane a daňovým výnosom
- s rastúcou sadzbou dane rastie aj výnos, ale len do určitej miery (50%)
- vysoká sadzba oslabuje ekonomickú činnosť, zvyšuje daňové úniky, vyvoláva presuny kapitálu do zahraničia

